

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

конференції «*Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики*», 24.04. 2024. Переяслав., сс. 42-45.

5. Кебуладзе, Н. (2023). Формування музично-естетичної культури школярів в умовах нового соціокультурного середовища. *Кваліф. роб. магістра*. Університет Ушинського. 70 с.

6. Ляо, Бінь. (2021). Формування музично-естетичної компетентності підлітків у закладах позашкільної мистецької освіти. *Дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук*. Націон. пед. університет імені М. П. Драгоманова. 251 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39537>

7. Реалізація педагогічних ідей К. Д. Ушинського в освіті сьогодення. (2015) Збірник наукових праць молодих дослідників. Вип. 3. Житомир., сс. 116-120.

8. Федорець, М. (2022). Загальна музична освіта України: розвиток в умовах інтеграції до європейського культурного простору. *Південноукраїнські мистецькі студії*. Науковий журнал. В. 1. Видавничий дім «Гельветика», сс. 21-26. URL: <https://journals.pdpu.od.ua/index.php/artstudies/issue/view/3>

ФАНЬ СІНЬОЙ,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти;
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»;
кандидат педагогічних наук **Микола ФЕДОРЕЦЬ.**

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СМАКУ ЯК КОМПОНЕНТА МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ

Як відомо, становлення нового соціокультурного середовища, обумовлене бурхливим розвитком технологій, повсюдним поширенням інтернету та різноманітних соціальних мереж, сприяли фундаментальним змінам світового музично-естетичного ландшафту. У результаті цих змін у людей, зокрема, у молоді, «з'явилися легкі, швидкі та необмежені можливості цілодобово отримувати музичний контент будь-яких жанрів, стилів та, звичайно, будь-якої якості» (Го Цзюнь, 2023, с. 25). У даному зв'язку, на думку науковців (Н. Батюк, Го Цзюнь, М. Корнілова, Лі Жуйцін, Н. Мамчур, О. Маленицька, Пань Сіньюй, Сян Хаоран, М. Федорець, Хань Хуйюнь та ін.), в сучасній музичній освіті різних країн, зокрема, в Україні та Китаї, набуває особливої актуальності проблема формування достатнього художнього смаку, якій в умовах означеного соціокультурного середовища стає важливим компонентом музично-естетичної культури та «своєрідним культурним «іммунітетом» зростаючої особистості» (Го Цзюнь, 2023, с. 25). Розв'язання проблеми формування гарного художнього смаку є сучасним завданням педагогів усіх навчальних закладів, тому, що стосується всіх учнів

та студентів, включно дітей та підлітків, які навчаються в мистецьких школах (музичних школах, школах мистецтв тощо).

У міждисциплінарному науковому дискурсі представлена еволюція філософсько-естетичної категорії «смак», від фізіологічної можливості особистості розрізняти смакову якість їжі до специфічної особливості сприймання та оцінювання прекрасного в навколишньому середовищі, в житті, в мистецтві тощо.

Сучасне поняття «смак», наповнюючись художньо-естетичним змістом, виступає однією з форм буття естетичної свідомості суб'єкта у його конкретно-історичному прояві» (Сян Хаоран, 2023, с. 11). В якості продукту та умови художньо-естетичної діяльності «смак виступає одночасно і знанням, і оцінкою, і мотивом, і регулятором, і критерієм, і цінністю суб'єкта» (Там само).

Сьогодні, на наш погляд, формування художнього смаку є одним з найважливіших завдань для будь-якої форми мистецької, зокрема музичної освіти. Особливо гостро це питання постає у системі початкової музичної освіти в процесі навчання в мистецьких школах, де діти та підлітки отримують поглиблені знання та навички в галузі музики. Наявність у людини високого художнього смаку в сучасному трактуванні цього явища, це не тільки здатність сприймати, оцінювати та насолоджуватися творами мистецтва. Це також можливість розуміти музичну мову, глибину та багатогранність музики; уміння розрізняти різні музичні жанри, стилі, композиторські манери; відчувати емоції, які передає автор за допомогою художніх образів та засобів художньої виразності; аналізувати музичну форму та структуру музичного твору.

Аналіз наукової літератури, педагогічні спостереження, опитування і бесіди з учнями та викладачами мистецьких шкіл дають можливість визначити поняття формування художнього смаку учнів сучасної мистецької школи, як процесу, який виходить за межі простого засвоєння музичних знань та навичок стосовно інструментального та/або вокального виконавства, історії музики та музичної літератури. На наш погляд, *це комплексний підхід, спрямований на розвиток в учнів творчих здібностей, здатності глибоко сприймати, аналізувати та оцінювати художні, зокрема музичні твори, формувати власні художньо-естетичні судження. Художній смак є невід'ємною складовою музично-естетичної культури особистості, яка досягається в процесі багаторічного музично-естетичного виховання та відіграє ключову роль у становленні юних музикантів як майбутніх професіоналів, та й аматорів.*

Музично-естетичне виховання молоді з давнини визначалося ученими та педагогами одним «з універсальних напрямів формування особистості, що сприяє її успішної соціалізації та духовному зростанню відповідно до ... узвичаєних норм та традицій» (Кебуладзе, 2023, с. 3). В умовах нового соціокультурного середовища суттєво «підвищилася актуальність залучення дітей та підлітків до музично-естетичної культури» (Федорець, Чень Ханлей,

2024), як складової їхньої духовної культури. Цей процес активізувався «як в закладах загальної середньої освіти, так і у системі мистецьких шкіл різних країн» (Там само).

У даному контексті, ми розглядаємо музично-естетичну культуру особистості як наявність у неї системи відповідних художніх цінностей та компетентностей, включно знань, умінь та навичок, що визначають рівень музично-естетичного розвитку та художньої освіченості людини.

Вивчення практичної роботи мистецьких шкіл дозволяє зробити висновок, що наявність сформованого художнього смаку дозволяє учню:

- ❖ глибоко розуміти музичну мову, аналізувати структуру твору та визначати жанр, стиль, епоху;
- ❖ розуміти композиторський задум; оригінально інтерпретувати музичний твір в процесі його виконання;
- ❖ адекватно оцінювати рівень музичного виконання, як власного, так й інших музикантів;
- ❖ порівнювати та оцінювати різні інтерпретації твору, визначати особливості виконавських манер та стилів;
- ❖ формувати власну музично-естетичну думку, висловлювати обґрунтовані судження про музику, аргументувати свою точку зору;
- ❖ сприймати музику більш повно, усвідомлено та емоційно, відчувати й розкривати іншим художньо-емоційну складову, закладену в музичному творі.

Отже, проблема формування художнього смаку дітей та підлітків – учнів сучасних мистецьких шкіл як України, так й Китаю шляхом ефективного музично-естетичного виховання та залучення до їх до музично-естетичної культури, науковці обох країн враховують провідним завданням реформування системи мистецької освіти. Вирішення цієї проблеми пов'язується з досягненням «прагнення дітей та підлітків до ознайомлення з художньою картиною світу, з прийняттям цінностей художньо-світоглядного різноманіття, що закарбовані в музичних творах» (Чень Ханлей, 2024, сс. 5-6). Розв'язання такого складного завдання тісно пов'язано з набуттям навчальної мотивації учнів, впевненості «в необхідності оволодіння музично-естетичної культурою для подальшій життєдіяльності» (Там само).

ЛІТЕРАТУРА

Го, Цзюнь. (2023) Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій. *Дисерт. на здоб. наук. ступ. докт. філософії*. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського. 234 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17891/3/Go.pdf>

Кебуладзе, Н. (2023). Формування музично-естетичної культури школярів в умовах нового соціокультурного середовища. *Кваліф. роб. магістра*. Університет Ушинського. 70 с.

Сян Хаоран. (2024). Формування естетичного смаку учнів мистецьких шкіл в умовах інформатизації та євроінтеграції суспільства. *Кваліф. роб. магістра*. Університет Ушинського. 73 с.

Федорець, М. (2022). Загальна музична освіта України: розвиток в умовах інтеграції до європейського культурного простору. *Південноукраїнські мистецькі студії*. Науковий журнал. В. 1. Видавничий дім «Гельветика», сс. 21-26. URL: <https://journals.pdpu.od.ua/index.php/artstudies/issue/view/3>

Федорець, М., Чень Ханлей. (2024). Особливості залучення учнів мистецьких шкіл до музично-естетичної культури в нових соціально-культурних умовах. Тези. Університет Ушинського. 70 с.

Чень Ханлей. (2024). Формування музично-естетичної культури учнів мистецьких шкіл в процесі вокально-хорової підготовки. *Кваліф. роб. магістра*. Університет Ушинського. 72 с.

Марія КОРНІЄНКО,
здобувачка другого рівню вищої освіти Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
науковий керівник Микола ФЕДОРЕЦЬ, кандидат пед. наук.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В НОВИХ СОЦІО-КУЛЬТУРНИХ УМОВАХ

Актуальність теми. Музичне мистецтво посідає важливе місце в процесі освіти та виховання сучасних дітей та підлітків, у зв'язку з чим, актуальною проблемою сьогодення є забезпечити достатню професійну підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва з точки зору сучасних вимог та відповідно діючим соціальними та культурними потребам. В сучасному світі швидко розвиваються нові технології, з'являються зміни в культурному та суспільному житті, тому виникає потреба формувати в здобувачів мистецько-педагогічної освіти новітні компетентності, що відповідатимуть часу. Тому модернізація підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в нових соціо-культурних умовах є необхідним процесом.

Виклад основного матеріалу. Поняття «умова» є філософською категорією, яка відображає зв'язок предмета з певними явищами, без яких його існування неможливе. Це те, що визначає залежність предмета, групи предметів та їхню взаємодію, яка дозволяє предмету існувати, функціонувати і розвиватися (Мужайло, 2018). За науковими джерелами, соціо-культурні умови – це сукупність соціальних і культурних чинників, які мають вплив на життя та діяльність людей у певному суспільстві чи групі.

Підготовка естрадних співаків до концертної діяльності.....	80
Рябокін А.	
The scope of the lyrical soprano in Western-European operas of the nineteenth century.....	82
Чжан Юеян, Вороновська О.	
Твори сучасних китайських композиторів для двох фортепіано як самобутній напрямок у розвитку китайського фортепіанного ансамблю.....	85
Чжоу Лісі, Вороновська О.	
Особливості виконавської вокальної культури епохи бароко.....	88
Xie Zhouxiang	
Improving the performance skills of future bachelors in the process of learning to play the flute.....	91
Osadcha T., Wu Mengzi	
Methods of developing creative abilities of future music teachers in the process of conducting and choral training.....	94
Sun Yulai	
Formation of vocal competence of future bachelors using multimedia technologies.....	97
Ni Yuanxi	
Formation of vocal speech culture of future art school teachers.....	101
Liang Weihong	
Formation of stage and picture culture of future bachelors in the process of vocal training.....	104
Liu Zihan	
Artistic and creative potential of future bachelors in the process of vocal training: the essence of the concept.....	108
Levytska I., Li Dongjie	
Features of executive training of higher education acquires in the process of learning to play the saxophone.....	112
Іригіна С., Вишня О.	
Диригентсько-хорова підготовка майбутніх бакалаврів у закладах вищої освіти України та Китаю.....	116
Лі Цзяньцзюнь	
Актуальні аспекти підготовки майбутніх учителів музики до впровадження компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходу.....	119
Федорець М., Чень Ханлей,	
Особливості залучення учнів мистецьких шкіл до музично-естетичної культури в нових соціально-культурних умовах.....	123
Фань Сіньюй, Федорець М.	
Формування художнього смаку як компонента музично-естетичної культури учнів мистецьких шкіл.....	126
Корнієнко М.	